

KRATKI VODIČ ZA PREGOVARAČE O PODUGOVARANJU, OUTSOURCINGU I/ILI RADU PREKO AGENCIJA

Sve više poduzeća pokušava smanjiti broj i veličinu svoje osnovne radne snage putem podugovaranja i ustupanja ili izravno ili preko agencije za zapošljavanje. Ovaj kratki vodič napisan je upravo kako bi pomogli sindikalnim pregovaračima koji su suočeni s ovakvom situacijom.

1

SVAKAKO UKLJUČITE DETALJNE INFORMACIJE O STANDARDIMA ZAPOSLENJA U SPORAZUME O PODUGOVORENOM RADU ILI USTUPANJU RADNIKA

Provjerite sadrži li zahtjev vašega poduzeća za podugovaranjem ili ustupanjem radnika sve relevantne odredbe važećega kolektivnog ugovora.

- 1 Rad treba biti iste kvalitete i standarda
- 2 Uvjeti zaposlenja radnika isti su kao i kod sadašnjeg poslodavca
- 3 Osigurati da ponuđači u svojoj ponudi predvide izjavu o načinu na koji će se odnositi prema pitanjima kao što su: sloboda udruživanja, dječji rad, pitanja rodne ravnopravnosti, pitanja zaštite na radu, osposobljavanje, radni odnosi, plaća i radno vrijeme, mirovinska prava, kolektivni viškovi
- 4 Od ponuđača treba tražiti da daju primjere uvjeta rada kakvi su u njihovim važećim ili prijašnjim ugovorima. Tu mogu biti uključene informacije o načinu na koji su provedena prijašnja ustupanja radnika njihovom poduzeću, te pod kojim uvjetima

Prvi cilj sindikata bi trebalo biti uvjeriti poduzeće da možda nije nužno okrenuti se podugovorenom radu. Ako to ne uspije, ondje gdje to zakonodavstvo dopušta, druga faza bi trebala podrazumijevati inzistiranje na tome da svi radnici koji će raditi za ugovaratelja ili agenciju budu pokriveni *istim kolektivnim ugovorom* kao i stalno zaposleni radnici, te da imaju pravo na istu plaću i druge beneficije.

Najbolja praksa jest osigurati klauzulu koja kaže da će sindikat biti uključen u podugovaranje odnosno ustupanje u vašem kolektivnom ugovoru – puno prije početka pregovora oko privremenog i podugovorenog rada i rada preko agencije. Cilj je osigurati da vaš sindikat bude uključen u sve procese podugovaranja. Lakše je osigurati takvu klauzulu ako to pitanje (još) nije predmet pregovora, a vašem sindikatu osigurava jamstva koja su mu potrebna jednom kad se problem pojavi.

Standardna klauzula, koju koristi i zagovara ICEM, glasi:

“[Poduzeće] je suglasno da neće kao svoju opću politiku koristiti privremeni i podugovoreni rad te rad preko agencije, osim u onim slučajevima koji su ocijenjeni neizbježnima. U slučaju da poduzeće razmatra mogućnost zapošljavanja radnika na privremenom i podugovorenom radu i ustupljenih radnika, ono će se – prije potpisivanja bilo kojeg ugovora s trećom stranom – *savjetovati sa sindikatima* koji predstavljaju radnike koji bi mogli biti pogođeni. Poduzeće će osigurati da su predstavnici sindikata upoznati sa svim važnim činjenicama. Ako je dogovoreno korištenje radnika na privremenom ili podugovorenom radu ili ustupljenih radnika, poduzeće će osigurati da predstavnici sindikata imaju pravo susreta s ugovarateljima ili agencijama koje poduzeće želi razmotriti za takve ugovore.”

2

POBRINITE SE DA JE VAŠ SINDIKAT AKTIVNO UKLJUČEN U PROCES PODUGOVARANJA I USTUPANJA

Vaš sindikat bi trebao biti sastavni dio svakog procesa podugovaranja ili outsourcinga. To podrazumijeva:

- 1 Diskusije o održivosti sporazuma o podugovaranju
- 2 Dopuštenje za sudjelovanje u pregovaračkom procesu
- 3 Ako je donijeta odluka o podugovaranju i izdvajanju drugom poduzeću, sindikat će imati priliku razgovarati s mogućim podugovarateljima. U slučaju korištenja ustupljenih radnika, sindikat bi trebao imati mogućnost utjecati na odluku o tome koja će agencija biti korištena
- 4 Sindikat mora biti u mogućnosti slijediti i utjecati na pregovore
- 5 Zatražite od poduzeća pravo na komentiranje nacrtu kriterija evaluacije kako biste osigurali da se pitanjima zaposlenja da odgovarajuća težina. Na primjer, poduzeće se može odlučiti za najnižeg ponuđača, te da pri tome ne utvrdi nikakve druge uvjete. Sindikati moraju inzistirati da ugovaratelj također osigura dobre uvjete zaposlenja
- 6 Razmotrite mogućnost imenovanja nezavisnog promatrača u komisiju za evaluaciju natječaja; to može biti pravnik, računovoda ili netko tko posjeduje posebna stručna znanja i vještine koje su važne za projekt. Time ćete osigurati transparentnost procesa te potpunu upoznatost sindikalne strane sa svim tehničkim pitanjima
- 7 Dobiti suglasnost oko redovitog sastajanja sa članovima sindikata, za radnoga vremena, uz plaću, kako bi stalno imali nove informacije o tijeku pregovora i kako bi imali priliku postavljati pitanja o načinu na koji će prijedlozi poduzeća utjecati na njih

3

PRIKUPITI I ZAHTIJEVATI OD VAŠEG PODUZEĆA SVE VAŽNE INFORMACIJE

Vaš sindikat će morati dobiti sve nužne pozadinske informacije. To uključuje informacije o sljedećem:

- 1 Zašto poduzeće želi koristiti privremene i ustupljene radnike?
- 2 Tko je u vašem poduzeću uključen u proces odlučivanja?
- 3 Na temelju kojih dostupnih informacija je donijeta odluka o podugovaranju ili o korištenju ustupljenih radnika? (“Najniža ponuda” nije jedini niti najbolji mogući razlog za donošenje odluke između različitih ponuda)
- 4 U slučaju eksternog ugovaranja usluga sa drugim poduzećem, potrebne su informacije o tom poduzeću koje će izvoditi rad, o njegovom pravnom statusu i njegovim praksama vezanima za radnike. Gdje djeluje? Koja su njegova znanja i vještine na području za koje se natječe te koje stručnosti ima na tom polju?
- 5 Razmotrite što je više moguće pojednostiti planiranoga restrukturiranja. Koji odjeli su u pitanju? Koja radna mjesta su pogodena? Koliko će ljudi biti izdvojeno kroz outsourcing? Postoje li planovi zbrinjavanja kolektivnog viška? Što će biti s radnicima koji ostaju? Koji su uvjeti prijenosa i budućeg zapošljavanja? Hoće li se isti uvjeti primjenjivati na radnike koji će se pridružiti postojećim radnicima nakon prijenosa? Koji je rok za prijenos?
- 6 Pobrinite se da dobijete primjerke svih prijedloga podugovaratelja
- 7 Zatražite redovite sastanke s poslodavcem, kao i s ugovarateljem, ili agencijom za zapošljavanje, tijekom cijeloga razdoblja pregovaranja

ICEM

54bis route des Acacias
1227 Geneva, Switzerland
Tel: +41 22 304 1840
Fax: +41 22 304 1841
contract.labour@icem.org

www.icem.org

4

OSIGURAJTE DA VAM POSLODAVAC DA SVE POJEDINOSTI O PROFITABILNOSTI EKSTERNOG UGOVARANJA

Provjerite da informacije koje vam osigurava poduzeće uključuju:

- 1 Cjelovitu usporedbu troškova. Poduzeće bi trebalo sindikatu dati cjelovite informacije vezane za financije, uspoređujući troškove korištenja izravno zaposlenih radnika s troškovima rada s privremenim ili ustupljenim radnicima
- 2 Pobrinite se da budu uključeni jednokratni troškovi, kao što su otpremnine i kapitalni izdaci
- 3 Pitajte koje je druge opcije razmotrilo poduzeće, ako ih je razmotrilo. Druge opcije ne bi smjele uključivati druge načine eksternog ugovaranja, nego i načine rješavanja problema iznutra
- 4 Pitajte kako su ocijenjene te opcije

5

OSIGURAJTE DA PRIJEDLOZI SPORAZUMA PODUGOVARATELJA ILI AGENCIJE SADRŽE SVE RELEVANTNE KLAUZULE IZ VAŽEĆIH KOLEKTIVNIH UGOVORA

Osigurajte da svaki prijedlog sadrži pojedinosti o sljedećem:

- 1 Hoće li radnici dobiti istu plaću i uvjete kakve sada imaju?
- 2 Hoće li budući novozaposleni radnici na privremenom i podugovorenom radu i ustupljeni radnici također dobiti istu plaću i uvjete kao i stalno zaposleni radnici koji obavljaju sličan posao?
- 3 Na koji će način podugovaratelj ili agencija tretirati pitanja zaposlenja?
- 4 Jesu li sva navedena pitanja razmotrena: politike o slobodi udruživanja, dječjem radu, pitanjima rodne ravnopravnosti, zaštite na radu, osposobljavanja, radnih odnosa, plaća i radnoga vremena?
- 5 Vaš poslodavac bi trebao tražiti informacije o svim sporovima u koje su potencijalni ugovaratelji bili uključeni u zadnje tri godine s drugim poduzećima ili sa sindikatima te jesu li se vodili ili se trenutno vode sudski sporovi koji uključuju radnike ili bivše radnike

6

OSIGURAJTE DA SE NAJUŽI IZBOR PODUGOVARATELJA ILI AGENCIJA TEMELJI NA NJIHOVIM PRAKSAMA ZAPOŠLJAVANJA

Osigurajte da svaki prijedlog sadrži pojedinosti o sljedećem:

- 1 Provjerite je li poslodavac pri užem izboru podugovaratelja uzeo u obzir sve važne informacije o njegovim praksama zapošljavanja. Na primjer, ako je poduzeće poznato po kršenju nacionalnih ili međunarodnih radnih standarda, ne smije ga se uzimati u daljnje razmatranje
- 2 Osigurajte da se pri procesu izbora podugovaratelja poštuju kriteriji evaluacije
- 3 Ako smatrate da su pri izboru podugovaratelja zanemarena ta važna pitanja, zatražite hitan sastanak s poslodavcem

7

DOGOVORITE DA SINDIKAT OBAVI RAZGOVOR S PONUĐAČIMA KOJI SU UŠLI U UŽI IZBOR

Osigurajte da svaki prijedlog sadrži pojedinosti o sljedećem:

- 1 Pobrinite se da dobijete informacije od svakog ponuđača koji je ušao u uži izbor vezano za pitanja zaposlenja, kao i za opću kompetenciju, te se pobrinite da dobijete primjerak specifikacije za projekt podugovaranja
- 2 Odlučite tko će zastupati sindikat
- 3 Jesu li i drugi sindikati uključeni? Ako jesu, pokušajte formirati savez s njima kako biste nastupali ujedinjeno u odnosu na poduzeće
- 4 Želite li da predstavnik vašeg poslodavca bude prisutan na razgovoru? To bi moglo biti korisno s obzirom da može osigurati nezavisan zapisnik o onome o čemu je bilo govora. Time ćete također pokazati da imate dobre radne odnose s vašim poslodavcem
- 5 Odlučite tko će voditi bilješke na sastanku
- 6 Odlučite želite li početi s kratkim predstavljanjem sindikata. Neki ugovaratelji možda ne znaju puno o sindikatima
- 7 Dogovorite da izvijestite poslodavca o ishodu svakog razgovora; raspravite o onome što vas zabrinjava i pitajte kako poslodavac namjerava riješiti te probleme

8

POBRINITE SE DA SU SVI RADNICI UPOZNATI S ODLUKOM TE DA JE DOGOVOREN NADZOR

Pobrinite se da poslodavac da puno objašnjenje svoje odluke o dodjeli ugovora podugovaratelju ili agenciji. To objašnjenje bi trebalo uključivati i pregled predviđenih ušteda.

- 1 Osigurajte da se, po mogućnosti, svi radnici na privremenom i podugovorenom radu učlane u vaš sindikat. Moguće ih je učlaniti i u poseban sindikat, primjerice u onim slučajevima gdje pravno, ili u praksi, nije moguće učlanjivanje radnika na privremenom i podugovorenom radu u vaš sindikat. U takvom slučaju, pobrinite se da vaš sindikat ima dobre odnose sa sindikatom koji organizira privremene i ustupljene radnike, jer je vrlo vjerojatno kako će vam biti potrebna njihova potpora u slučaju industrijskog spora. Tijesnom suradnjom također izbjegavate situacije u kojima poslodavac provodi politiku zavadi pa vladaj između sindikata, ili između skupina radnika. U tom pogledu je korisno održavati redovite sastanke između različitih sindikata
- 2 Pobrinite se da imate informacije o tome kako outsourcing poduzeće namjerava provoditi nadzor sporazuma potpisanog s podugovarateljem ili agencijom
- 3 Pobrinite se da i vaš sindikat nadzire sporazume s podugovarateljem te da moguće probleme prijavi glavnom poslodavcu
- 4 Pobrinite se da su ti standardi i sustavi nadzora također ugrađeni u ugovore
- 5 Pobrinite se za postojanje odgovarajućih sankcija za slučaj kršenja tih dogovora te dobijte jamstva od vašeg poduzeća da će se te sankcije po potrebi i provoditi, također u slučaju kršenja sindikalnih prava

7

Prijedlog tema za razgovor s podugovarateljima - **1**- Hodogram prijenosa **2**- Radni odnosi (primjerice, hoće li biti pod-podugovaratelja?) **3**- Uvjeti (pitanja vezana za plaće i naknade) **4**- Jednake mogućnosti **5**- Zaštita na radu **6**- Poštivanje sindikata, sloboda udruživanja **7**- Buduće promjene vezane za radnu snagu (mogu li se očekivati kolektivni viškovi?) **8**- Planirane promjene radnih praksi (radno vrijeme i struktura upravljanja) **9**- Osposobljavanje i razvoj **10**- Mirovinska prava **11**- Politika vezana za višak radne snage **12**- Hoće li podugovaratelj pristati priznati postojeći sindikat?

